

SECTION 4. APPLIED CULTURAL STUDIES

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-545-7-5>

DIGITAL ERA AND CULTURE: CHALLENGES, TRANSFORMATIONS AND DEVELOPMENT PROSPECTS

ЦИФРОВА ЕПОХА ТА КУЛЬТУРА: ВИКЛИКИ, ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Gorbul T. O.

*Phd in Cultural Studies,
Assistant Professor at the Department
of Philosophical Anthropology
Philosophy of Culture And Cultural
Studies of the Educational and Research
Institute of Philosophy and Educational
Policy of Mykhailo Drahomanov
Ukrainian State University
Kyiv, Ukraine*

Горбул Т. О.

*доктор філософії (культурологія),
асистент кафедри філософської
антропології, філософії культури
та культурології
Навчально-науковий інститут
філософії та освітньої політики
Українського державного
університету імені Михайла
Драгоманова
м. Київ, Україна*

У XXI столітті цифровізація докорінно змінює розвиток культурної індустрії, що виступає ключовим фактором у процесі культурних трансформацій. Цифрові технології, такі як Інтернет, штучний інтелект і великі дані, розширюють можливості поширення культурного контенту, сприяючи його збереженню та популяризації. Вони також формують нові моделі взаємодії між творцями й аудиторією, змінюючи традиційні способи споживання культури. Цифрова епоха створила новий тип носіїв інформації, що функціонують в онлайн-середовищі. До них належать вебплатформи, потокові сервіси та соціальні мережі. Платформи YouTube, TikTok, Instagram та Twitch стають головними каналами розповсюдження медіаконтенту, забезпечуючи користувачам персоналізований досвід. Зростання популярності коротких вертикальних відео свідчить про зміну форматів контенту відповідно до нових споживчих тенденцій. Потокові сервіси, такі як Netflix і Spotify, впроваджують алгоритмічні системи рекомендацій, які значно змінюють спосіб доступу до культурних продуктів. Роль штучного інтелекту в культурному просторі постійно зростає. Системи на базі ШІ, зокрема ChatGPT, DALL-E та Canva, сприяють автоматизації

створення аудіовізуального контенту, що відкриває нові можливості для митців і споживачів. Це розширює горизонти цифрової творчості, роблячи її доступнішою для широкого загалу. Крім того, використання ШІ у культурній сфері сприяє появі нових форм мистецтва та дизайну.

Цифрова культура передбачає активну участь користувачів у створенні контенту та його ремедіацію, що веде до переосмислення традиційних культурних форм. М. Деуз акцентує увагу на цифровій культурі як наборі норм, що визначають взаємодію людей у цифровому середовищі, та те що трансформації культури супроводжуються змінами в моделях споживання контенту, появою нових медіаформатів та інтеграцією цифрових платформ [5].

У 2024 році Україна зробила значний крок уперед у цифровій трансформації культурної сфери. Індекс цифрової трансформації регіонів дав змогу оцінити рівень впровадження цифрових технологій та розвиток цифрової культури населення в різних областях країни. У січні 2024 року у Львові відбувся регіональний форум «Цифровізація в Україні 2024», де обговорювали досягнення та перспективи цифрових ініціатив. Представники СДТО з різних областей і міністерств обмінялися досвідом упровадження цифрових рішень у сфері культури, сприяючи поширенню найкращих практик [2]. У грудні 2024 року в Києві пройшло обговорення проекту Стратегії розвитку культури України на 2025–2030 роки, яка визначає основні напрямки культурного розвитку з урахуванням цифрових тенденцій та інтеграції новітніх технологій у культурні процеси. Глобальна цифровізація сприяє інтеграції культур, водночас породжуючи виклики, пов'язані із захистом авторських прав та регулюванням цифрового простору. Блокчейн-технології можуть стати ефективним рішенням для забезпечення прозорості та автентичності культурних продуктів. Також важливим є питання збереження культурної спадщини у цифрову епоху [4]. Європейські музеї, такі як Лувр і Британський музей, активно впроваджують цифрові архіви, забезпечуючи доступ до культурних надбань в онлайн-форматі. В Азії цифровізація культурної індустрії охоплює сфери літератури, музики та анімації.

Таким чином, цифрова епоха визначає нові тенденції у розвитку культури, зокрема зміну способів її створення, поширення та споживання. Вплив технологій сприяє глобалізації культурного простору, але водночас вимагає розробки ефективних механізмів регулювання та захисту інтелектуальних прав. Подальший розвиток цифрової культури залежить від балансування між інноваціями та збереженням культурної ідентичності, що є необхідним для сталого розвитку культурного середовища у XXI столітті.

Література:

1. Куліков В. Digital history: становлення, сучасний стан, перспективи. *Спеціальні історичні дисципліни*. 2013. № 21. С. 27–44.
2. Підсумки та плани цифрової трансформації України: регіональний форум «Цифровізація в Україні 2024». *Міністерство цифрової трансформації України*. URL: https://thedigital.gov.ua/news/pidsumki-ta-plani-tsifrovoi-transformatsii-ukraini-regionalniy-forum-tsifrovizatsiya-v-ukraini-2024?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 08.03.2025).
3. У Києві обговорили проєкт Стратегії розвитку культури в Україні на 2025–2030 роки. *Урядовий Кур'єр*. URL: https://ukurier.gov.ua/uk/news/u-kiyevi-obgovorili-proekt-strategiyi-rozvitku-kul/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 01.03.2025).
4. Gorbul T., Rusakov S. Cultural heritage in the context of digital transformation practices: experience of Ukraine and the Baltic States. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2022. № 8 (4)/ 58–69. doi: 10.30525/2256-0742/2022-8-4-58-69.
5. Deuze M. Participation, remediation, bricolage: considering principal components of a digital culture. the information society. 2nd ed. 2006.